

ТКАНИНИ НИТКИ ФУРНІТУРА

Вважається, що нова мода народжується на подіумі у Парижі. Проте за кулісами модних показів залишаються розробки дизайнерів текстильних компаній, заводів з виготовлення фурнітури, результати досліджень спеціалістів хімічних концернів з виробництва ниток та пряжі.

Тому Промоушн-центр «Український подіум» за підтримки Мінпромполітики України організував Першу спеціалізовану виставку «Тканини. Нитки. Фурнітура», яка проходила у Києві з 29 травня по 1 червня 2002 р. у виставковій залі Торгово-промислової палати (ТПП) України.

Така вузькоспеціалізована виставка, розрахована на професійну аудиторію, в Україні провадилась вперше.

Роботу виставки «Тканини. Нитки. Фурнітура» відкрив начальник Управління легкої промисловості Мінпромполітики України Юрій ЧЕРНІЙ.

ТЕМАТИКА ВИСТАВКИ

✿ Тканини, трикотажне полотно, неткани та прикладні матеріали

✿ Нитки, пряжа, гудзики, швейна фурнітура

✿ Товари для рукоділля та вишивання

Експоненти — майже 60 підприємств та фірм з України, Росії, Білорусі, Італії, Данії, Литви, Польщі, Німеччини,

які на українському ринку пропонують матеріали для швейного і трикотажного виробництва, а також для рукоділля. Тканини та аксесуари, які було подано на виставці, завтра з'являться як готові вироби у магазинах і модних салонах. Помітне місце на виставці посідала продукція українських підприємств:

таких великих виробників як Чернігівський концерн «Чексіл», ВАТ «Лудський шовковий комбінат «Волтекс», ВАТ «Рівнельон», а також ТОВ «Торговий дім «Веретено-Текстиль», АТЗТ ВТ «Гоголівська стрічковкацька фабрика», КПКП «Молнія». Привертали увагу відвідувачів стенди ТОВ «Браво Текс» — ексклюзивного представника більш ніж 20 мануфактур, відомих поміж провідних модельних будинків Європи; ТОВ «Даніс» — офіційний дистриб'ютор на українському ринку фірми «AMANN» — одного із світових лідерів у виробництві швейних ниток;

ЧП «Костенко Т.В.» (ТМ Вітер моди) — оптова та роздрібна торгівля тканинами виробництва Німеччини, Італії та Франції; ДП «Коутс Україна» — частина британського концерну, яка втілює в Україні основні напрямки сервісної політики компанії «COATS» —

лідера серед виробників ниток вже понад 200 років. У рамках виставки у конференц-залі ТПП України 29 та 30 травня 2002 р. відбулись такі семінари:

- ◆ «Кольорова гама ІСА для текстильного і швейного бізнесу»
- ◆ «Нові напрямки в тканинах»
- ◆ «Сучасний стан швейної промисловості України і тенденції її розвитку»
- ◆ «Деякі проблеми легкої промисловості України під час вступу до Світової організації торгівлі»

Контактний телефон: (044) 227-03-74

Деякі проблеми легкої промисловості України під час вступу до Світової організації торгівлі*

Про технічне регулювання продукції легкої промисловості

Олена САВЕЛЬЄВА, канд. техн. наук, заступник голови Технічного комітету з стандартизації (УкрНДІПВ)

Як повідомили 28 травня 2002 р. засоби масової інформації, Україна подала в ЄС відповідну заяву про прийняття її у асоційовані члени цього співтовариства. Окрім того, Україна прагне стати членом Світової організації торгівлі (СОТ) — Указом Президента України від 05.02.2002 р. №104 затверджено Програму заходів щодо завершення цього вступу.

Підготовка до даних процесів в Україні, у тому числі легкої промисловості, розпочалася в 1997 р. з відповідної Постанови Кабінету Міністрів України №244 про створення 14 програм гармонізації нормативної бази виробництва (волокон, пряж, ниток, тканин, трикотажу, шкіри, одягу, взуття, іграшок тощо).

Таку програму було розроблено УкрНДІПВ, реалізація її розпочалася з 1999 р.

У загальному випадку для вступу в ЄС та СОТ необхідне приведення законодавства України у відповідність до законодавства цих організацій не менш як на 80%. Це стосується, як тарифного (митного, податкового та ін.), так і нетарифного законодавства, до якого належить й стандартизація.

Для реалізації вказаної відповідності в 2001 р. Верховна Рада України затвердила три Закони, які стосуються стандартизації: «Про стандартизацію», «Про підтвердження відповідності», «Про акредитацію органів з оцінки відповідності».

Закон «Про стандартизацію» регламентує основні її принципи, й у тому числі добровільність застосування стандартів.

Даний тезис багато хто сприймає як необов'язковість випуску продукції відповідно до будь-якого нормативного документа. Це було б правильно, якщо читати Закон «Про стандартизацію» і, насамперед, дане положення, у відриві від Закону «Про підтвердження відповідності». Згідно з останнім виготовлювач продукції має забезпечити своєю декларацією підтвердження відповідності своєї продукції у законодавчо регульованій державою сфері — обов'язково, а у законодавчо нерегульованій — за власною ініціативою або за вимогою (договору) споживача (покупця), тобто має вказати конкретно якому нормативному документу відповідає його продукція.

У законодавчо регульованій сфері таким документом має бути Технічний регламент підтвердження відповідності. Це новий для України вид нормативного документа, який затверджує Кабінет Міністрів і, можна вважати, є аналогом Директиви ЄС. У ньому має міститись опис видів продукції, яка підлягає обов'язковому підтвердженню відповідності (обов'язковій сертифікації), вимоги безпеки для життя й здоров'я людей, тварин, рослин, а також майна та охорони навколишнього середовища, процедури підтвердження відповідності цим вимогам, правила маркування та введення продукції в обіг.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 р. №288 Міністерство

*Див. також журн. «Легка промисловість», 2002, №1, стор. 6-7.

промислової політики (Мінпромполітики) призначено органом, на який покладаються функції розробки технічних регламентів та здійснення технічного регулювання, у тому числі й продукції легкої промисловості. А Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.01.2002 р. №34-р «Про заходи щодо реалізації пріоритетних положень Програми інтеграції України до Європейського Союзу» в 2002 р. Держстандарт разом з цим Міністерством має провести аналіз Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, для визначення тієї продукції та її складових, які мають низький рівень ризику для подальшого виключення її з цього Переліку. УкрНДІПВ, як головна організація Мінпромполітики у галузі легкої промисловості, готовий виконати роботи з цих двох напрямків за завданням Міністерства.

Ці два напрямки — першорядні, особливо другий, бо є побоювання, що у випадку виконання цієї роботи тільки Держстандартом, а особливо за його дорученням органами з сертифікації, що входять у його підпорядкування, цей перелік не тільки не скоротиться, а, навпаки, збільшиться.

В легкій промисловості, у тому вигляді, в якому реалізується обов'язкова сертифікація, вона призвела майже до повного припинення випуску або уходу в тінь продукції дитячого асортименту (одягу і взуття) та поступово загрожує спеціальним одягу і взуттю.

Що ж стосується розробки технічних регламентів на продукцію легкої промисловості, то, на наш погляд, ці документи мають бути гармонізовані з Директивами ЄС, що стосуються одягу, взуття, матеріалів для них та вихідних волокон. У протилежному разі продукція легкої промисловості України ніколи не буде конкурентоспроможною ні на зовнішньому, ні на внутрішньому ринках, бо членство у СОТ передбачає відкритість кордонів для товарів країн, які входять до цієї організації.

При цьому, на нашу думку, на відповідність даним технічним регламентам має перевірятись виробництво, насамперед, вихідних матеріалів, а не готовий одяг, наприклад, у процес виготовлення якого не входять додаткові обробки цих матеріалів, що погіршують його вплив на людину й навколишнє середовище.

Які ж вимоги Директив ЄС у цій галузі мають стати основою технічних регламентів? Такими основними документами можна назвати Директиви 1999 р. №178 та №179, що стосуються відповідно текстильної продукції, одягу та взуття.

Основу розроблюваного документа на текстиль та одяг становитимуть екологічні критерії, головні з яких належать до текстильних волокон (А I), процесів і хімікатів, включаючи барвники (А II). Мета критеріїв — сприяти зменшенню забруднення води і повітря, пов'язаного з ключовими процесами виробництва текстильних матеріалів.

Критерії А I розповсюджуються на усі види найчастіше використовуваних натуральних та хімічних волокон і регламентують межові величини різних речовин залежно від виду волокон, наприклад:

- пестицидів та інших отруюючих речовин, якими можуть бути оброблені рослини (для бавовняних та шерстяних)
- рівень рН (для шерстяних)
- сірки і цинку (для віскозних)
- міді (для мідноаміачних)
- залишкового акрилонітрилу та емісії його у повітря і воду (для акрилових)
- діоксиду азоту (для поліамідних)
- сурми (для поліефірних)
- пігментів, заснованих на свинцю (для поліпропіленових) тощо

Критерії А II регламентують дозволи на використання (або ні) тих чи інших препаратів або їх допустимі рівні під час виготовлення текстильних матеріалів:

- ✓ замаслювачів, восків, апретів, шліхти у чесанні, прядінні, підготовці до ткання або в'язання
- ✓ хлорфенольних сполук, важких металів, хлору в миючих речовинах і пом'якшувачах, іонних додатків важких металів у барвниках, пігментах, у хромово-протравному фарбуванні
- ✓ металічних комплексних та азобарвників, вогнезахисних речовин, які є канцерогенними, мутагенними, отруюючими, потенційно сенсibiliзуючими або мають різний ступень ризику, встановлений відповідними Директивами ЄС (можуть бути причиною екологічних захворювань, викликати спадкові генетичні порушення, негативно впливати на плід в утробі матері і т.п.)
- ✓ галогенових носіїв для протиусадкових обробок матеріалів
- ✓ летючих органічних сполук у друкарських пастах
- ✓ вільного або частково здатного до гідролізу формальдегіду та ін.

Усі ці критерії екологічної чистоти текстильних матеріалів оцінюють методами, стандартизованими міжнародними та європейськими стандартами, тому передбачається велика робота щодо гармонізації з ними вітчизняної нормативної документації, освоєння цих методів, введення їх у практику сертифікації виробництва.

Аналогічні вимоги мають бути нормовані й для взуття: рівень концентрації залишків шестивалентного хрому, миш'яку, кадмію, свинцю, відсутність хлорфенолу, його солей та ефірів, заборона на використання азобарвників (понад 15 найменувань), летючих органічних сполук, міцнісні параметри (опір згину, міцність верху на розрив, стійкість підшов проти зношення, водостійкість верху та підшов тощо). На відзнаку від взуття міцнісні показники текстилю та одягу Директивами не нормуються.

Ще до введення в Україні такого документа як Технічний регламент, УкрНДІПВ спільно з Інститутом екології та токсикології в 2000 р. розроблено проект Державного стандарту

України «Матеріали та вироби текстильні і шкіряні. Основні гігієнічні вимоги», гармонізований з 16 стандартами Системи ЕКО-ТЕКС Міжнародної асоціації екології текстилю. Цей документ об'єднує екологічні вимоги до усіх текстильних виробів, шкіри, одягу, аксесуарів з номенклатури показників, зазначених вище Директив ЄС. Однак дотепер цей документ не узгоджено Міністерством охорони здоров'я України.

Відсутність в Україні національних нормативних документів на екологічні вимоги до текстилю й одягу, методів їх оцінки, акредитованих на міжнародному рівні лабораторій на право проведення сертифікаційних випробувань на відповідність цим вимогам, та органів, що провадять таку сертифікацію, є не тільки негативним чинником для виходу українських товарів на світові ринки, а й суттєвим чинником небезпеки цієї продукції для екології та здоров'я людини. Хоча вітчизняний виробник та продавець продукції легкої промисловості може звернутись у закордонні, акредитовані на право видачі дозволу на маркування знаком ЕКО-ТЕКС лабораторії, проте ця послуга буде для них значно складнішою й дорожчою порівняно з послугами вітчизняних лабораторій.

Зусиль тільки науково-дослідних інститутів у вирішенні цього питання недостатньо.

Усі ці питання мають знайти відображення у відповідній національній програмі, включаючи бюджетне забезпечення закупівлі повного комплексу сучасного випробувального обладнання, створення спеціалізованої лабораторії (а ліпше кількох), акредитації її на міжнародному рівні. Таких лабораторій поки що немає ні в одній з країн СНД (правда, з'явилися відомості у пресі про роботу щодо створення такої лабораторії на базі Центрального НДІ комплексної автоматизації легкої промисловості, Російська Федерація, Москва).

На додаток ще необхідно зазначити, що у національному бюджеті України з 2001 р. окремим рядком виділяються кошти на створення національних стандартів України, гармонізованих з міжнародними та європейськими стандартами, у тому числі на продукцію легкої промисловості. Цю роботу виконують науково-дослідні інститути під егідою Держстандарту та Мінпромполітики. Так, тільки в 2001 р. УкрНДІПВ розроблено понад 40 таких документів, у цьому році робота триває.

З усіх питань щодо стандартизації та випробування продукції легкої промисловості можна звертатись у створений Держстандартом України на базі УкрНДІПВ Технічний комітет з стандартизації ТК-125 «Легка промисловість», який очолює Геннадій Іванович РУКАВЦЕВ, та в Акредитовану також Держстандартом лабораторію (завідувачка цієї лабораторії — Людмила Андріївна ДМИТРЕНКО).

Контактний телефон: (044) 269-33-26

Факс: (044) 269-34-11

Адреса: 03680, Україна, Київ, вул.Боженка, 31